

1. ũ-n de ki.kens nē stæ.kfōgl zi:n - zē.m bēnōw - of : zmzē vērsky.i
2. minē vri-n æ dē blumē gōm bēspruj
3. dēn dāx fun vāndō.gē - zēn spm: nijāndērs mir of mētē mēsij
4. dæ.vlvēn æ lastēg wī.rēk
5. ep dā skr-p kri.ēgn zē bēskimēl(d) brū.ē
6. dēn tæ.mērman ēnē splæ.ntēr m zōnē vjēr
7. dē skijpēr lækte zēn lipkēz - of : lipm ɔf
8. m dē fēbrik ēn æ.stēr nitē zi:n - of : ni.mēndō.lē of : nitēkuntē - of : zystē nitē zi:n - of : nitn tē zi:n
9. man i.r - of : kōman uli.r - of : ku-man mī ki.ntfē
10. bō:is tapt ēki vi:r pmtn bi:r vōr ũ.ns | pī.ntfēs (minder bekend) |
11. brūjd ēki twi.ē - of : ēm pō:r kilo.ŋ krikiŋ vōr u-ŋs - krikskēs
12. mē-d ēldēskēnvyvn ænzē dri. litērz wi-n ytXēzō.pm - of : ytXēdrūŋkn
13. jēn vōrdri.ēgdē mi mē(d) ēŋ knē-pēl - of : - mē(d) ēŋ knōtse
14. kē zōnē kni. gēzi:n
15. vastnō.vēn ēn æ-z ulni fe.l nēmīr | gēvī:r |
16. k̄bēm bli dak mē-daldēr - of : mē-saldēr ni mē.gēgō.n:ē (tæsaldēr = zij zijn het !)
17. knētēkek - of : kēnētēkē ni Xēdō.n wē.jē manjē
18. dēn di-n di dō:r ufkum
19. ēŋ kōbē - ēŋ kōbēnētē - nē kōbējō.gēr
20. ēŋ klakē - bēnō.w - ē wi.jē - nē mē.s - of : nē mē.is mv. : mē.iskēn - mē.skō.zē (collect.) - ēn ɔ.gē - nē pyt (centr.) - pyj (buiten centr.) - nē 'fi-futēr(ē) - nē wālf = (witte vlindersoort - jongeren : nē vldērē
21. dmē ki.ērl dē.viXēl dē wē:rlt fē.Xtn
22. kXōjē pē.rīkēs Xē.vn
23. iŋēlan du fe.l udē ske.pn ufbre.kŋ
24. ije fazēle.vēnēkē gēbētē gēwes - of : gēwis (Overleie)
25. gē - of : gē. mi twi.ē bri.ē sti.ēp: - bri.ēdēr(dēr) - dē bri.ētstē
26. dā stambel ē stō.tēr nime
27. dīnē man æd ē le.vn lēk nē gru.ētē i.ērē
28. lysefēr ēn æz - of in Overleie : æz m dēn ē.mēl ni Xēble.vn
29. dē junēs fan dē skō.l ē mētē mi.ēstēr nō dē zi.ē gēwes
30. kēŋ kanēkrik ulglik ni kumēn ɔk ni Xēri.v. ēm bēn
31. dē bi.ēstn drūŋkn gē.rē linzuzōp
32. jēŋ kandēm ni Xōm wē.rkēn - ije si.ēr an zijē kē.lē
33. stēkt ēki nē stil ē.p dīnēm bē.zŋ
34. nmt - tē wē.rd ul ni fe.lē mē gēspe.lt mētē kē.gēls
35. ē.la - of : ē.i - kējul twi ki.vērz (Overl.) - of : ki.ērn aXtēr y gēro.pēn
36. di.r pē.r ēn æ ni ripē - of : zēn æ. ni ripē wē.r.j di pē.rē - dēr zit nōg ē wit kērnē.ljēn m
37. zē zim wæg nō tlan
38. zē.tn i.ēst sij gē.r.l æ.lpn vētē:ērn - of : ipmō.kn | zēn sun = zijē geld |
39. jēŋ gō.t nō.vi(s) fē.rē brijn
40. zē dnēlfan ɔr mē.ē.kwit
41. dē man mu fōr zēn vro.vwē zā.rgēn - of : fōr zē wyf (± pejor.) sA.rgēn
42. tē Xēvō:rlēk fan m dē skē.lde tē zwē.mēn - of : zwē.mē:
43. jē prō.z - of : i.gē.tnærkyl ɔf umdati stē.rk æ
44. mē mum wē.lēdēr dō dēn ē.lfan ē-n - æŋ galdēr dnā.ndērn æl
45. æ.pt ēki dā bē.d epē.fn
46. ũ.nzē mēt.sēr (ij.)æ.sō vāt ɔvē zwin - of : vē.rkēn - of : ɔf nēn ɔ.tērē
47. zē sprijēn umtērfu.ris fu.r ē wē.dijē
48. dēm bu.vmkwi.ēkēr gō.tēm bu.vm græ.fijēn - of : ɔkylē.rn
49. du-d i.ēstē vē.istēr nēkē tu - of : tō.rē dutē vē.istēr tu
50. t̄bēgantē ly.jn vō di.ēstē mē.sē - du.vgmē.sē - tlof (weekd.) | dē vē.spērs (zond.) |
51. ē spri.r - pyjēr.ē.k - ytstro.jm - o.pnsprīen (vlas) - nēm bō.tram bri.ēn - gēri.ēske.pē mō.kēn (aanstalten maken)
52. zēn dā frō.mnz - of : dā wy-ŋ ɔr ɔ.r ɔfXēsne.n
53. zin vō.dēr ē.tn zē.ŋ jōr lanŋ nō skō.lē lō.tn gō.r.n
54. kīt æm ɔfXērāt sōlō.tē lanstwō.tēr tē gō.r.n
55. zi.ēmdē vē.ēzn ē zijē ni fe.l ɔli:r
56. dē.rdānē pōtn ē zi-n ul ni fe.lē wē.ērt („Keulsche” onbek.)
57. dō.vmpō.lē stōd m dēn ē.r
58. imōrt æst nōX tē kut fō tē katsn (tegen den muur)
59. di kē.ise - of : kē.sē gēf - of : gē. nē klō.rē lag ēnē
60. jē trōk an dē stē.ēr van tpe.ēr
61. gē kwu.m Xaldēr tun u.lē jō:rnō dē kērēmē.sē
62. dē pō.tēr zē.i dad ũ.nz i.ērē vōlmakt æ
63. gē zag mi wē mō gē sprakte.gē mi ni - of : gē mi wē gēzi:n - mō gēnē.te.gē mi ni Xēspro.kn
64. dē zwa.lēms (Overl.) - of : zwulms Xōm wē.rē gōŋ kum: - of : zē gō.ŋ gō wē.rēkiērn
65. gō.jē(gi) vāndō.gē ni kōrtēn
66. ē.tn zē zā.lēdēr - of : zildēr (Overl.) gē:rn kō:s
67. zim muntā:r æ kapot - jēdēm panē - of : jē ligd im panē - of : jē stō fērstē.l (wagen)
68. ti nē wārmēn dāXewis - æn tē nē stēlēn u.vn
69. dā manjē lōp barvuts | dā fintfē |
70. tē æm bōst m dē kanē
71. ksu wī.ln ē.n - of : kwildē datē faktā.r mi nēm brif mē.rju | brijn |
72. kē zi.ēr ɔ min æ.rtē | bykpinē |
73. kā mē Xŋj kuntrō:rijē - of : ɔ.vōrēkskē mmskēn u.mēgō.n
74. aXtēr dē vī:rn gōmē tpe.ēr m dē ni.wē kar mspan:
75. kē mbetfē karsn - vān vuō dēnu.n u.l
76. dē zō.nē van dē kōniŋk ed u.ēk sōldō.r. Xewis - of : Xēwe.s
77. wētfē gi gmēm bō.gēmō.kēr wō.ŋ:
78. di.r ru.ēzn æn lanjē du.ērēns
79. kēŋ gelu.ēvēr gī wōrt fan
80. tki.ntfē wa du.ɔ - i.ēr dānzēt kōstn du.ēpēn
81. zin u.ōgēn æn zim u.ōrēn lu.ōpēn
82. ɔr dōXtērjē mē.dē mandijē nō dēm baz brō.m-be.zms Xō.n trākēn
83. tēr æz ēn spōrtē van di li.ērē
84. jē zētēgē zi-ŋ kē.l ɔ.pm
85. tfu.lk ēn zōXt nijā.ndērs ɔf Xē.l æn wēldē | rikdu.m |
86. Aldērē mun æ dru.ēgē van dēn dā.s
87. dmē wē.X lōp krum - tē nēn ɔmēwē.g ɔldō.r
88. kōXt ēn tru.mālke vō dē kli.ēnēn
89. dēm bak æ Xēstā.rēvēn - van - of : Xēkrēvēr: fan ēŋ kōstē m tē zwē.lgēn
90. zē litfē wa kōrt æm buŋ - of : æŋ gu
91. tēŋbē.st m dē skō.uwē
92. nē skātēr mu.r Xu kōnē mākēn
93. tōrē zuknēkir aXtēr mmēn u
94. kōwē.(tē) ni wō dak æmuXōn zukēn
95. nē ku.lē kē.lidēr æ Xu. fōtbi:r
96. kmōst ɔsēblu. drūŋkēn vō tē vērkluēn
97. kmu i.ēstē.tn m dē stā.l vu:rn | tkēninētē.tn |
98. mi-m brū:rē wā mu.
99. dē mē.lkbu.r mak - of : du nē gru.ētēn tu:r
100. dē kērēmē.lk æ dān æn zō.r - zē.nētēn dēr mē wē.rē
101. mē zun dmē pat kō.nēn valn m ēn ɔ.rē - of : m dē wē.r'di. van ēn ɔ.rē

102. jē mǎxtər zɪ - tæ nē prəsɪsn - of : jæ prəsɪst -
i jæs.yst i-n zi wæ.ræk - v. e. werk : fi-n
103. jɛŋ kv-m nu-rɪ Xɪ mənɪ-tə tɔl.tə
104. m ɪtɔ.ljə zɪndər bæ.rgn di vi:r spy:jn
105. dərfdzə gi dər ɛp dy.jən
106. tə bu.əm ɛnzə mæd æ-ldər skɪp ə stɪk fan də
bræɡə me.gat
107. gə mu nəkə kumə kɪknər v-ns fəɪn - of : gə
mud uns fəɪn əkə kumə kɔ:rn
108. rjæ fan lə.vn ɡəkumən mæ:əŋ ɡru.ətə bəzə
ɡæ.l - of : mæ: ə mətʃə ɡæ:l - of : ə smɔtskə
109. di dər æ fam bək(ənut) Xəmakt
110. ŋɡetro-wdə vro-wə mu kənə nɔ:jən
111. ke. ɪr ɡæ:s Xəzə.i mətən wəɫɪŋ ɡu. zə.
112. dəm bro-wər zæxt - dat nɔx tə di:r æ - vətə
bo-wɪn
113. bəkɪ - k̄bakə - gə bak - jə bak - bakti - mə bakən
k̄baktə(ɡə) - gə baktə(ɡə) - jə baktə(ɡə) - of :
baktəɡedə - mə baktən - mæ.ŋ ɡəbakən
114. bi.n - i k̄ bi. - ɡɪ bit - mə bi.n - bi.mə - k̄bu-rə -
of : k̄bo. - kə ɡəbo.n - ɛ-n zu.ək Xəbu.ən - naast
bu.ən zu.ək
115. tæz ə kli.əntʃə mətæ(z) ə fi-ntʃən
116. gə kə.nd i:r ɛ-rjers krɪɡən ɛp də mart
117. jə Xəzə.i datɪj ɛp mi ɡə pɛ:zn
118. də mɔ.rtə zɛ.i datɪ ɡəlɪk ɔ.
119. tər wɔ:rn vy-f prɪzn
120. u-ndər dɪn(ən) i.ək lɪɡn dər ve.l zwɪ.nznɔ.tn -
of : nɔtʃəs
121. twɔ.tər ɡɔ: Xəŋ kɔ.kn - of : stɔ:r.d ɛp tkɔ.kən -
tkɔkt u.ɪ
122. tu.r æ nɔXrɪ.nə - tən æ nɔx mə vɛ:s Xəmɪ.vj
123. mæjənɛ.zə mɔ.knzə mætə dərə van ɛn ɛ-rɪ
124. da bu.ʊmkə ɡɔ:tə mu.ləkənəŋ ɡru.jn
125. də pastər ɛ-Xu.ə wɪn
126. unz ud yz æz ɔfXəbrɔ.n - of : ɔfXəbran.
127. də mæ.lk spɛ:ɪt ytən ɔ:r van də ku - in de been-
houwerij : dən ʌ.lɔdər
128. də kɔstər ly.j vɔ də kɪsprəsɛ:si
129. də trɔ.mən van də kɔrtəwɔ.ɡən byɡən - of : ɡe.vən
ʌldər dɔ.rə van tXəwɪXtə
130. tər kwɪ.mən twɪ.ə dytskə bytən - of : də twɪɛ
dy-tskə kwɔ.m: by-tn
131. zɛ.ŋ: zwart ɛ-m blɔ-w ɡəlys (plat) - of : blɔ-uw
əŋ ɡrunə ɡesle.ɡn
132. di sɔ:r.sæz ɛmbɛ:tʃə flo-w - tæ lɛ:ɪjətɪ - pɛra-
plysɔ.usə | pɪrə'wɪp (slappe koffi) |
133. də sni.ə lɪ-ɡ dɪkə
134. tæ wæl ɛn i.əwə dak y ni Xəzi.n ɛn ɛ
135. ni.pu.ərtə wɛ.ər ny ɛŋ ɡrəl niwə stat
136. du.n - k̄du.t(kr-k) ɡə du.t(Xɪ) - jə du.t(əmm) -
mə du.nt(waldər) - ɡə du.t(Xaldər) - zə du.nt
(saldər) - k̄dɛ-r.it - of : k̄dɪ.ət - jə dɛ-r.it - of : jə di.ət
(hij deed het) - mə dɛ-r.int - ɡə dɛ-r.it(Xaldər) -
zə dɛ-r.int
137. du.əpən - ndɔpkle-rɪ - dɔpfuntə - də suldɔ.tn
138. dæ.skən - jə dæ:s - jə dæ:stə(ɡə) - of : dæ:stə-
ɡedə - iɪXədɔskən
139. bɪndən - k̄bɪndə - ɡə bɪnt - jə bɪnt - mə bɪndn -
ɡə bɪn - zə bɪndn - bɪntɪ-r - buntɪ-r - kə. ɡəbu-ndn
140. *Locale landmaten* : vû.tən - ɛm pæ:rsə (2,976 m.)
- ɛn undertlā.nts (8,85 a.) - ɛm bandər
(1,4169 Ha.)
141. *Waternamen* : də lɛ-rjə - də vɔ:r - dɔ.ləbe.kə -
də klɔkɔrʃbe.kə - də ɡru.nŋəbe.kə - də zɔrdɔ-r.nə
(loopt onder de stad)

De naam van deze stad in haar eigen dialect is kortrik

De inwoners heeten kortrɪzɔ-r.ŋ:

Hun bijnaam is ki.kəfrɛtərs - ook : kortrɪzɪjɔ-r.ŋ: - of : razɪjɔ-r.ŋ: (rɔ-r.zn = „zagen”); men noemt ze ook nog : də 'tæ.wɔ-r (= 't is waar).

Aantal inwoners op 31-12-34 : 39.982.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : *də mart - inəwers - tjo.dəkartɪr*, (spotnaam ; de officiële naam Overleie - *o.vɛrlɛ:ɪjə* - wordt ook gebezigd) - *də ɡæ-mpu.ərtə - risəl - br-səɡə-m* (off. : Meenenpoort ; door de jongeren ook wel *mi.ənəpu.ərtə* geheeten) - *də risəlskə 'wik - də ɡæ.mwik* (aldus geheeten in het Oosten v. d. stad) - *of : də ɡæ.ntske wik* (in het centrum gezegd) - *ɫbəgi-nɔ-f - of : ɫbəg-ɪnɔ-f - də vɔɡəlmart* (vroeger : *də dubəɔ.Xskəs*) - *dutmart - də kujəmart - ti.vəpərtʃə* (een „poortje”) - *də ku.ikɔp* (id.) - *də mɔsɫ-banj* - *də mɔ.ləwul - tstrunpərtʃə - tɛrku.ərnɔf - vɛ-ɪgnzə ku:r - tɔ-r.mbær* (Damberd) - *kukəspu.ərtə - stu.əpsrɛ.kə - də vɛ-r.tə kɔ.jə - sɛntro.kəspərtʃə - ɫbu.rn'ol - tɔ-rjersXat - tkle-ə.fɔ.rɪ - tXru.ɔfort - dɔ.vərmart - bəzɔ.lknspu.ərtə - of : burdʒɔ.kənspu.ərtə* (= Bersacquespoort).

De hoofddialecten zijn die van het centrum en van Overleie (cf. de teksten) ; Overleie spreekt méér archaisch ; gebruikt bv. méér j-glides : *ɔtidu.jæ* (= *als hij dood is, arch.*) - *ɔp dija.rɔd alz in dən e.məl* (*op de aarde als in den hemel*) - *wɛ-r.jə* (centr. : wɛ), etc. De bevolking heeft er ook méér vreemde inwijkelingen opgenomen dan die van het centrum.

De hogere burgerij spreekt Fransch, maar velen kennen Kortrijksch ; het Fransch gaat er trouwens achteruit, terwijl het bij den stand der kleine bedienden toeneemt.

De locale nijverheid bestaat er vooral uit weverijen en meubelmakerijen. Kortrijk heeft een druk bezochte wekelijksche markt, *do.limart*, den Maandag voormiddag, en 's namiddags een zakenbeurs.

Zegslieden. 1. Soete, Dr. J. ; hier geb., in 1899 ; dr. in de Germ. phil. ; promoveerde te Leuven op een beschrijving van het Kortrijksch dialect ; V. van Brussel, maar van zijn 5^e jaar af te Kortrijk, M. van Ieper ; is leeraar bij de Hoogere Technische School ; heeft, op 8 jaar na, steeds hier verbleven ; spreekt gewoonlijk Kortrijksch (centrum).

2. Mulleman, August ; 67 j. ; hier geb. ; werktuigkundige ; heeft steeds hier verbleven ; V. van hier, M. van Harelbeke ; spreekt gewoonlijk Kortrijksch (centrum).

3. Vande Weege, Albert ; 70 j. ; hier geb. (Overleie) ; behanger ; heeft steeds hier verbleven ; V. en M. beiden van hier (Overleie) ; spreekt gewoonlijk het Kortrijksch van Overleie, echter niet het platste.